

TALOUSARVIOALOITE 830/2004 vp

Määrärahan osoittaminen teattereiden tukemiseen

Eduskunnalle

Teatteriliiton vastikään julkaiseman tutkimuksen mukaan suomalaisista 76 % kannattaa teattereiden julkisen tuen kasvattamista tai säilyttämistä vähintään nykytasollaan. Suomalainen teatteri elää taiteellisen toiminnan näkökulmasta hyvää kautta, ja suomalaisten teatterissakäyntiaktiivisuus on maailman huippuluokkaa. Sen sijaan teattereiden taloudellinen tilanne on muodostunut koko suomalaista teatteritoimintaa uhkaavaksi.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2005 teatteri- ja orkesterilain piirissä olevien teattereiden valtiontukeen esitetään vain 0,9 %:n korotusta. Työvoimavaltaisen teatterialan kustannusten nousun vuodelle 2005 voi perustellusti ennakoida olevan 3 %. Teattereiden valtiontuki on siis ensi vuonna reaalisesti pienenevässä yli 2 %.

Samankaltainen kehitys on jatkunut jo vuosien ajan. Vuodesta 2000 teattereiden valtiontuki on kasvanut vain 6 %, kun samana aikana palkkakustannukset teattereissa ovat nousseet noin 16 %. Työvoimakustannusten muodostaessa valtaosan teattereiden menoista on teattereiden julkisen tuki vuodesta 2000 alkaen siis reaalisesti pienentynyt noin 10 %.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevan lain (635/1998) mukaan museon, teatterin ja orkesterin ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta mainituista toiminnoista aiheutuviin käyttökustannuksiin 37 prosenttia euromäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle museota, teatteria ja orkesteria varten vahvistettu laskennallinen hen-

kilötyövuosien määrä kerrotaan henkilötyövuotta kohden asianomaista toimintaa varten määrättyllä yksikköhinnalla. Tällä hetkellä kuitenkin kuilu valtionosuuden perustana olevan yksikköhinnan ja todellisten kustannusten välillä kasvaa vuosittain.

Talousvaikeuksissa kamppailevien teattereiden tilanne on muodostunut kestäättömäksi. Julkisen tuen jo 1990-luvulla alkanut ja alituisesti kasvava jälkeenjääneisyys yleisestä kustannustasosta johtaa väistämättä teatteritarjonnan supistamiseen ja alan työllisyysongelman kärjistymiseen. Se merkitsee myös akuuttia uhkaa alueellisesti kattavan teatteriverkoston säilymiselle.

Julkisen tuen jälkeenjääneisyyden ja menojen kasvun välistä eroa on teattereissa paikattu pääsylipputulosten osuutta kasvattamalla: nostamalla hintoja, tehostamalla myyntiä ja välttämällä riskialttiita ohjelmistovalintoja. Tämä tie on nyt kuljettu loppuun. Edessä ei ole muita ratkaisuja kuin henkilöstön vähentäminen ja toiminnan supistaminen.

Toisaalta hallitus korostaa työllisyyden ja aluepolitiikan merkitystä ohjelmassaan. Teatterit tarjoavat erinomaisen keinon toteuttaa näitä tavoitteita: teattereiden kustannuksista n. 70 % muodostuu palkkakustannuksista, ja teatteriverkostomme ulottuu Helsingistä Rovaniemelle ja Raumalta Joensuuhun kattaen näin valtaosan maastamme.

Teattereiden valtionosuudet ovat jääneet noin 6 % jälkeen kustannusten noususta. Ensi vuoden talousarvioesityksessä museoiden ja orkesterien

valtionosuuksien hinnoitteluperustetta tasokorjataan 2,3 %:lla. Teattereiden osalta näin ei ole käymässä. Siksi valtion vuoden 2005 talousarvion eduskuntakäsittelyssä tulee Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan teattereiden tuen jälkeenjääneisyys oikaista korottamalla valtionosuuden perustana olevan henkilötövuoden hinta oikealle tasolle.

Teattereiden valtiontuen lisääminen on erinomainen keino työllistää ja estää eriarvoisuuden lisääntymistä maan eri osien välillä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2005 talousarvioon momentille 29.90.31 lisäyksenä 2 000 000 euroa valtionosuuden perusteena käytettävän yksikköhinnan korottamiseen teattereiden osalta.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2004

Minna Sirnö /vas
Mikko Kuoppa /vas
Iivo Polvi /vas
Erkki Virtanen /vas
Kari Uotila /vas
Mikko Immonen /vas
Anne Huotari /vas
Martti Korhonen /vas
Markus Mustajärvi /vas

Annika Lapintie /vas
Matti Kangas /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Veijo Puhjo /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Outi Ojala /vas
Jaakko Laakso /vas
Matti Kauppila /vas